

***Letno srečanje ENOC (European Network for Ombudspersons for Children)
Pariz, September 2008***

POROČILO O DELU

1. SPLOŠNO

Letošnje poročilo predstavlja le nekatere novosti v primerjavi s preteklimi leti, kar pa ne pomeni, da so vsa vprašanja, opisana v prejšnjih poročilih, že ustrezno razrešena. Oddelek za pravice otrok šteje tudi letos namestnika varuha in tri strokovne sodelavke in glede na omejene proračunske možnosti tudi ni izgledov, da bi lahko zaposlili dodatne sodelavce. Ocenjujemo, da bomo s planiranimi sredstvi in uslužbenci zastavljene naloge uresničili, še zlasti, ker nam pri posameznih vprašanjih nudijo strokovno pomoč sodelavci, ki sicer pri varuhu človekovih pravic obravnavajo druga vprašanja. V tem je tudi velika prednost naše organiziranosti, saj bi posebna institucija (varuh otrokovih pravic) težko zagotovila primerne materialne možnosti in kadrovsko zasedbo.

Število pobud s področja otrokovih pravic se je povečalo v primerjavi z letom 2007 za 1 %. Delež pobud glede kršitev otrokovih pravic se je glede na celoten obseg pobud varuhu ustalil na približno 8% (od 2870 vseh pobud v letu 2008). Večino pobud s tega področja še zmeraj vlagajo starši in sorodniki ali skrbniki otrok, le manjši del pa otroci neposredno (ocenjujemo, da okrog 10 %).

2. PROMOCIJA OTROKOVIH PRAVIC

Promocija otrokovih pravic in seznanjanje otrok z možnimi potmi uveljavljanja njihovih pravic je ena najpomembnejših naših nalog, zato smo tudi v tem letu nadaljevali z obiski osnovnih in srednjih šol, pa tudi fakultet ter na delavnicah in okroglih mizah predstavljali delo varuha, predvsem pa otrokove pravice ter kršitve, ki se pojavljajo v šolah.

Na področju promocije otrokovih pravic želimo vzpodbuditi otroke k razmišljanju o posameznih pravicah, ki so jim zagotovljene s Konvencijo o otrokovih pravicah, pa tudi o njihovem uresničevanju v različnih okoljih.

3. NASILJE

Število pobud v zvezi z nasiljem se vztrajno povečuje, kar je verjetno tudi posledica večje občutljivost družbe. V letu 2008 je bil sprejet tudi poseben zakon o preprečevanju nasilja v družini. Pobudo za njegov sprejem je dal Varuh že leta 2003.

Predlog Varuha, da bi zakon tudi izrecno prepovedal telesno kaznovanje otrok, bo realiziran v novem družinskem zakoniku, ki je na nivoju vlade že pripravljen in bo predvidoma jeseni poslan v zakonodajni postopek.

4. OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

V zvezi s pravicami otrok s posebnimi potrebami smo se ukvarjali večinoma z enakimi vprašanji, kot v prejšnjih letih, pri čemer ugotavljamo manjši napredek pri pristopu državnih organov, ki so vendarle poenotili način uresničevanja posameznih določb zakona, ki ureja to področje. Žal pa ugotavljamo, da so postopki usmerjanja otrok s posebnimi potrebami še vedno predolgi in premalo prilagojeni konkretnim primerom.

Tudi v preteklem letu smo se ukvarjali z vprašanjem obravnave otrok z avtističnim sindromom, predvsem s problemom njihove zdravstvene obravnave. Dejstvo je, da tudi v drugih državah ni enotne doktrine obravnave avtizma, zato je treba vsa odprta vprašanja reševati postopno in pristojni strokovni organi na področju zdravstva so se vendarle začeli vključevati v razrešitev problematike, ki je čedalje pogostejša.

5. OTROCI MANJŠIN

Varuh je natančno spremljal primere, na katere je bil opozorjen v zvezi s šolanjem romskih otrok. Z veseljem smo lahko ugotovili, da otroci romske narodnosti pri izobraževanju niso vključeni v posebne oddelke, kar se je pogosto očitalo, pri čemer pa je ministrstvo za šolstvo zagotovilo tudi dodatne strokovne delavce, ki skrbijo za ustrezno komunikacijo s pripadniki manjšine.

6. ZAGOVORNIŠTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

Skupaj z nevladnimi organizacijami ter pristojnim ministrstvom smo pripravili dvoletni pilotni projekt, ki naj bi pomagal uveljaviti določene normativne in praktične rešitve zagovorništva otrok. Državni zbor je zagotovil tudi posebna sredstva za delovanje projekta, ki ga bomo končali konec tega leta s predlogom primerne zakonodajne rešitve zagovorništva otrok.

Pilotni projekt koordinira **delovna skupina** strokovnjakov, v kateri poleg predstavnikov Varuha sodelujejo tudi predstavniki vladnih in nevladnih organizacij ter predstavnika otrok in pristojnega ministrstva.

Namen **pilotnega projekta Zagovorništvo – Glas otroka** otroka, je **okrepiti otroka z zagovornikom v vseh primerih, ko njegovi starši ali skrbniki ne morejo ali ne zmorejo poskrbeti za njegovo zastopanje**. Zagovorništvo naj bi pomagalo otrokom, da aktivno sodelujejo v zadevah, ki jih zadevajo, in jih hkrati ščitilo pred zlorabami in slabo prakso.